

B. En betingelse for, at en statslånsansøgning kan optages til behandling i boligministeriet, må være, at der foreligger fuldt gennemarbejdede projekter med detaltegninger. I statslånstilsagnet må der stilles krav om, at der ikke under byggeriets gennemførelse iøvrigt foretages fordyrende ændringer, som ikke er bestemt af materialsituationen eller af andre forhold, de byggende ikke selv er herrer over.

C. I statslånstilsagnet må stilles krav om, at bygherren gennemfører særlige besparelser, bl. a. ved standardisering og rationalisering, og der må angives forskellige områder, hvor det vil være naturligt at gennemføre besparelser. Efterhånden må samtlige besparelser gøres obligatoriske.

En af de vigtigste ting, der i denne forbindelse kommer i betragtning, er faste højdemål, idet det herigennem vil blive muligt at standardisere trapper, radiatorer, rør, tapetrullers længde og visse snedkerarbejder. Af andre eksempler på besparelser kan nævnes ens fabrikfremstillede vinduer, døre, tagvinduer, tagsten og skabe samt anvendelse af sanisæt, d. v. s. standardiserede faldrørsinstallationer.

For at forkorte byggetiden bør der endvidere lægges vægt på, at de pågældende foretagender delvis gennemføres som vinterbyggeri, og at arbejdsgangen på byggepladsen er betryggende.

D. En billigførelse af byggeriet forudsætter, at man kommer bort fra de nugældende regler for aftaler vedrørende byggearbejder, hvorefter der tages forbehold overfor praktisk taget alle udgiftsstigninger, og hvorefter håndværkere, arkitekter, ingeniører, sagførere og bygherrer beregner avancer på grundlag af samtlige afholdte udgifter. Der bør med henblik på en ændring af den nugældende praksis optages forhandling med de forskellige led indenfor byggeriet, og det bør gøres til et krav for ydelse af statslån, at bygherrerne ikke lader arbejdet udføre på grundlag af aftaler baseret på procentvise avancer m. v.

De gældende regler for licitation må tages op til revision, bl. a. med henblik på at få ændret udskydningsbestemmelserne, således at der kan sikres effektiv konkurrence mellem tilbudgiverne.

E. De pris- og leveringsaftaler, der på de fleste områder er truffet mellem producenter og forhandlere af byggematerialer, vil i en række tilfælde vanskeliggøre den ovenfor omtalte standardisering og rationalisering af byggeriet. Regeringen bør derfor anmode priskontrolrådet om at tage prisdannelsen indenfor byggeriet op til en hurtig undersøgelse med det formål at sikre større konkurrence. Såfremt den gældende prislov ikke giver tilstrækkelig hjemmel for nødvendige indgreb, må loven ændres.

F. Regeringen bør rette henvendelse til arbejdsmarkedets hovedorganisationer og anmode om, at der foranlediges optaget forhandlinger mellem byggefagenes arbejdere og arbejdsgivere med henblik på at lette gennemførelsen af tekniske forbedringer.

VI. Materialebevillinger.

Som foran anført forudsætter gennemførelse af et boligprogram på 20 000 lejligheder, at der gennemføres en fordelingsordning for materialer.

Den nødvendige regulering af materialeforbruget må ske således, at der bliver bedst mulig plads for konkurrence, d. v. s. at det bliver byggeriets ordreplacering, der bliver afgørende for materialernes gang gennem de forskellige leverandørled.

Ved tildeling af materialebevillinger bør man tilstræbe en rimelig begrænsning af de former for byggeri, der kræver særlig mange importerede materialer. Samtidig bør der udstedes forbud mod visse luksusbetonede former for byggeri.

VII. Resumé.

De foranstående krav til sikring af det nødvendige boligbyggeri kan sammenfattes således:

A. Til nedbringelse af huslejen i nybyggeriet med 5,50 à 6 kr. pr. m² yder staten en hertil svarende støtte.

Tilskud skal kunne ydes til alle boligforetagender, der fortrinsvis bygger for den mindrebemidlede del af befolkningen, forsåvidt lejefastsættelsen kontrolleres af